

mæssige område. Med afskaffelsen af grænsekontrollen mellem medlemsstaterne og som følge af den fri bevægelighed for personer i EU har det været nødvendigt at indføre passende regler, som gør det muligt for politiet og andre judicielle myndigheder at styrke bekæmpelsen af international kriminalitet. Konventionen har derfor også til formål at lette og udvikle efterforskning på tværs af grænserne (se navnlig konventionens artikel 12 til 16).

EU-retshjælpskonventionen har også til formål at tage hensyn til de væsentlige ændringer, der i de senere år er sket på det teknologiske område. I visse henseender bidrager denne udvikling til at lette den gensidige retshjælp, idet den bl.a. giver mulighed for video- og telefonkonferencer (se navnlig konventionens artikel 10 og 11). I andre henseender, herunder for så vidt angår aflytning af telekommunikation, kan denne udvikling gøre den gensidige retshjælp vanskelig at gennemføre, medmindre der træffes passende foranstaltninger. Bestemmelserne i konventionen skal bidrage til at virkeliggøre dette formål (se navnlig konventionens artikel 17 til 22).

Anmodninger om gensidig retshjælp i straffesager mellem Europarådets medlemslande fremsættes i dag hovedsageligt på grundlag af 1959-konventionen. Parallelt med arbejdet i EU har Europarådet udarbejdet en 2. tillægsprotokol til 1959-konventionen (2001-tillægsprotokollen). Protokollen blev åbnet for undertegnelse den 8. november 2001, hvor den bl.a. blev undertegnet af Danmark. 2001-tillægsprotokollen svarer i det væsentlige til EU-retshjælpskonventionen, og dens bestemmelser er i vidt omfang identiske med bestemmelser i EU-retshjælpskonventionen. Lovforslaget tager derfor udgangspunkt i EU-retshjælpskonventionen, der gennemgås udførligt under pkt. 3. 2001-tillægsprotokollen er beskrevet og vurderet mere kortfattet under pkt. 4.

EU-rammeafgårelsen om fælles efterforskningshold har til formål at sikre, at de bestemmelser, der er indeholdt i artikel 13 i EU-retshjælpskonventionen om fælles efterforskningshold, kan bringes i anvendelse væsentligt hurtigere end ved at afvente ratifikationen af EU-retshjælpskonventionen i alle medlemslande. Der henvises til beskrivelsen af rammeafgårelsen under pkt. 5.

Lovforslaget indeholder et forslag til ændring af straffelovens § 158, stk. 1. Forslaget har til formål at sikre, at personer, der her i landet afgiver forklaring som vidne for en udenlandsk ret i tilfælde, hvor afhøringen foregår ved hjælp af telekommunikation med billede (dvs. videokonference som omfattet af artikel 10 i EU-retshjælpskonventionen og artikel 9 i 2001-

tillægsprotokollen) eller uden billede (dvs. telefonkonference som omfattet af artikel 11 i EU-retshjælpskonventionen og artikel 10 i 2001-tillægsprotokollen), kan straffes for falsk forklaring. Der henvises til lovforslagets § 1.

Lovforslaget indeholder endvidere et forslag til en ny affattelse af retsplejelovens § 190. Forslaget har til formål at skabe klar hjemmel til, at danske domstole kan imødekomme anmodninger fra udenlandske myndigheder om afhøring af et vidne her i landet ved hjælp af telekommunikation. Dette gælder, hvad enten der er tale om telekommunikation med billede (dvs. videokonference som omfattet af artikel 10 i EU-retshjælpskonventionen og artikel 9 i 2001-tillægsprotokollen) eller uden billede (dvs. telefonkonference som omfattet af artikel 11 i EU-retshjælpskonventionen og artikel 10 i 2001-tillægsprotokollen). Lovforslaget regulerer derimod ikke spørgsmålet om, hvorvidt og under hvilke betingelser det skal være muligt i forbindelse med behandling af straffesager her i landet at foretage afhøring af vidner ved hjælp af telekommunikation. Dette spørgsmål behandles af Retsplejerådet i betænkning 1401/2001 om reform af den civile retspleje I, som er sendt til høring i en bred kreds af myndigheder og organisationer. Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 1.

Lovforslaget indeholder endvidere et forslag til en ændret formulering af retsplejelovens § 191, stk. 1. Forslaget har til formål at sikre, at personer, der er frihedsberøvet i udlandet, og som har meddelt samtykke hertil, kan overføres til Danmark med henblik på at afgive forklaring eller medvirke ved andet efterforskningsskridt til brug for en straffesag i udlandet. Efter den gældende formulering er der alene mulighed for overførsel til Danmark med henblik på at afgive forklaring eller medvirke ved konfrontation i en straffesag her i landet. Forslaget har til formål at gennemføre artikel 9 i EU-retshjælpskonventionen og artikel 13 i 2001-tillægsprotokollen. Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 2.

Lovforslaget indeholder endvidere et forslag til et nyt stk. 4 i retsplejelovens § 783. Forslaget har til formål at sikre, at i tilfælde, hvor Danmark i medfør af EU-retshjælpskonventionens artikel 20 modtager underretning om, at andre medlemsstater – uden bistand fra danske myndigheder – ønsker at foretage eller er i færd med at foretage aflytning af telekommunikation foretaget af personer, der befinder sig her i landet, så forelægges sagen af politiet for domstolene med henblik på godkendelse efter bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 71. Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 3.